

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології
Кафедра загального та германського мовознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЛАТИНСЬКА МОВА

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма “Філософія”

Спеціальність 033 Філософія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “28” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Латинська мова
Викладач(і)	Петришин Марта Йосипівна
Контактний телефон викладача	095-118-86-34
E-mail викладача	marta.petryshyn@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/3983
Консультації	Консультації проводяться в день проведення занять, а також щовівторка з 13.50. Можливі консультації через онлайн ресурси за попередньою домовленістю.

2. Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Латинська мова» передбачає ознайомлення з історією і культурою античного світу; з'ясування місця та ролі латинської мови в історії світової культури; засвоєння студентами нормативної граматики, оволодіння уміннями і навичками читання, письма, граматичного аналізу і перекладу адаптованих і оригінальних латинських текстів; формування знань про структуру латинської мови та її лексичний склад; вміння коректно вживати філософську термінологію латинського походження, розуміти міжнародну наукову термінологію, створену на ґрунті греко-латинських елементів; використовувати в усному і писемному мовленні латинські крилаті вислови і паремії. Опанування курсу поглиблює загальну підготовку майбутніх фахівців, сприяє свідомому розумінню філософської наукової термінології, структури і системи рідної і сучасних європейських мов.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, порівняльно-зіставний, репродуктивний, інтерактивні комп'ютерні технології (комп'ютерне тестування), самостійна робота.

Методи контролю: фронтальне опитування, індивідуальне опитування, тестування, письмова робота.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Латинська мова» є формування у студентів теоретичних знань про систему і структуру латинської мови, її основні морфологічні категорії, граматичні форми та синтаксичні конструкції; виявлення впливу латинської мови на фонетику, морфологію та лексику германських і романських мов; підготовка майбутніх фахівців на основі знання латинської мови до поглибленого вивчення курсів “Вступ до філософії”, “Міфологія та філософія Стародавнього світу”, “Антична філософія”, “Філософія Середніх віків та доби Відродження, “Іноземна мова”.

Цілі: засвоєння студентами фонетики і графіки латинської мови, нормативної граматики (самостійні і службові частини мови), оволодіння уміннями і навичками читання, письма, граматичного аналізу і перекладу латинських текстів фахового спрямування; формування знань про структуру латинської мови та її лексичний склад; вміння грамотно вживати наукову термінологію латинського походження, розуміти філософські терміни, створені на ґрунті греко-латинських елементів, шляхи проникнення латинських лексем у сучасні європейські мови, використовувати в практичній діяльності латинські крилаті вислови і паремії; розуміння ролі латинської мови в історії світової культури.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК8. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні компетентності:

СК8. Здатність оперувати філософською термінологією для розв'язання професійних завдань.

СК13. Здатність брати участь у наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії.

Результати навчання:

РН4. Аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальногуманітарної проблематики.

РН17. Мати навички участі в наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
Семінарські заняття	18
Самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
I	033 Філософія	перший	нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Історія розвитку латинської мови. Роль латинської мови у формуванні філософської термінології. Латинська мова в професійній діяльності.	1	1	2
Тема 2. Латинський алфавіт. Фонетика і графіка. Довгота і короткість складів. Наголос.	1	1	4
Тема 3. Дієслово як частина мови. Основні форми та основи правильних дієслів. Поділ дієслів на чотири дієвідміни. Теперішній час. Наказовий спосіб. Вираження заперечення.	2	2	4
Тема 4. Іменник як частина мови. Граматичні категорії іменників. Поділ іменників на відміни. Перша відміна іменників. Друга відміна іменників. Прийменники.	1	1	4
Тема 5. Прикметники першої групи. Займенникові прикметники. Сполучники. Частки. Вигук.	1	1	2

Тема 6. Розряди займенників: особові, присвійні, зворотний, вказівні, відносні, питальні, означальні, заперечні.		2	4
Тема 7. Теперішній час дійсного способу пасивного стану. Синтаксис пасивної конструкції.	1	1	4
Тема 8. Часи системи інфекта. Минулий час недоконаного виду дійсного способу активного і пасивного стану. Майбутній час недоконаного виду дійсного способу активного і пасивного стану.	1	1	4
Тема 9. Третя відміна іменників. Поділ на типи. Приголосний тип. Голосний тип. Мішаний тип. Особливості відмінювання іменників третьої відміни.	2	1	4
Тема 10. Прикметники другої групи. Дієприкметник теперішнього часу активного стану.		1	4
Тема 11. Ступені порівняння прикметників. Вживання відмінків при ступенях порівняння. Прислівник. Ступені порівняння прислівників.	2	2	4
Тема 12. Четверта відміна іменників. П'ята відміна іменників.			2
Тема 13. Часи системи перфекта в активному і пасивному стані. Дієприкметник минулого часу пасивного стану.		2	4
Тема 14. Розряди числівників. Особливості відмінювання і вживання числівників. Римський календар.		2	4
Тема 15. Основи словотвору. Роль класичних мов у формуванні наукової термінології.			4
Тема 16. Соціокультурне значення латинських паремій. Рецепція латинських афоризмів українською й іншими європейськими мовами.			6
Заг.	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання успішності студентів здійснюється за національною шкалою («5», «4», «3», «2») та шкалою ЄКТС.			
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка <u>ECTS</u>	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
	90 – 100	<u>A</u>	відмінно	зараховано
	80 – 89	<u>B</u>	добре	
	70 – 79	<u>C</u>		
	60 – 69	<u>D</u>	задовільно	
	50 – 59	<u>E</u>		
	26 – 49	<u>FX</u>	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	0-25	<u>F</u>	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Максимальна сума балів, яка присвоюється за курс, становить 100 балів, з яких: семінарські заняття – 25 балів (розраховується як середнє арифметичне усіх отриманих на семінарських				

	заняттях оцінок), підсумкова контрольна робота – 10 балів, самостійна робота – 10 балів, колоквиум – 5 балів, залік – 50 балів. Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають оцінюванню. Мінімальна кількість балів для зарахування курсу – 50.
Вимоги до письмових робіт	Підсумкова контрольна робота є складовою частиною семестрового рейтингу і має концептуально обґрунтовано висвітлити 50+1% обсягу матеріалу. Підсумкова контрольна робота виконується на 8 практичному занятті та складається з чотирьох завдань. Максимальний бал за контрольну роботу становить 10 балів (розраховується як середнє арифметичне усіх завдань).
Семінарські заняття	Поточний контроль рівня знань студентів проводиться на кожному практичному занятті та включає перевірку навичок читання (включно з акцентуацією); виконання лексико-граматичних вправ; переклад адаптованих текстів фахового спрямування; перевірку знань лексичного мінімуму, латинських афоризмів, завдань самостійної роботи. Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента здійснюється в 4-бальній шкалі відповідно до загальноуніверситетської системи оцінювання. Максимальна кількість балів за семінарські заняття – 25. Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих завдань і форм роботи, отримання з кожного позитивної оцінки. Враховується активність студента під час семінарських занять, присутність на заняттях, пропуски занять без поважних причин, результати відпрацювання пропущених занять.
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – залік. Форма здачі – тестування на платформі d-learn.pnu.edu.ua (50 питань, максимальна кількість балів – 50). Підсумковий контроль проводиться на останньому занятті. Студент, який не набрав 50 балів за відомістю № 1, користується правом перескладання заліку за відомістю №2.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування.

Академічна доброчесність:

Загальні морально-етичні принципи та правила поведінки осіб, що навчаються та працюють в університеті визначаються Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості освітнього процесу визначається Положенням про запобігання та виявлення

плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: <https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобіганняакадемічному-плагіату.pdf>

Відвідування занять:

Відвідування занять урегульовано «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozhenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf.

У разі пропуску занять здобувачі освіти мають право відпрацювати їх індивідуально в письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання вхідного, поточного, підсумкового контролю.

Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим складанням тем і підсумкового тестування на платформі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua, погоджених з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-induvid.-grafik.pdf>

Неформальна освіта:

Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника». (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>).

Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra та ін.

8. Рекомендована література

1. Дяків О. Ю., [Петришин М. Й. Латинська мова \(тексти і завдання\) : практикум. Івано-Франківськ, 2012.](#) 180 с.
2. Єрьоміна О. Ю. Латинська мова : навч. посібник. Київ : ВПЦ «Київський університет». 2019. 336 с.
3. Звонська Л. Л., Шовковий В. М. Латинська мова: Підруч. для студ. відділень класичної філології та ін. філолог. спеціальностей. К. : Книга, 2003. 528 с.
4. Корж Н. Г., Луцька Ф. Й. Із скарбниці античної мудрості : [Словник]. 2-е вид., доп. і перероб. К. : Вища шк., 1994. 351 с.
5. Латинська мова [Текст] : підручник / Олексій Сафроняк, Василь Волощук, Марія Волощук. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. 457 с.
6. Литвинов В.Д. Латинсько-український словник. К. : Українські пропілеї, 1998. 710 с.
7. Лучканин С.М. Латинські сентенції (крилаті латинські вислови) з історико-літературним коментарем. К. : Видавництво Науковий світ, 2009. 140 с. Режим доступу: <http://lukl.kiev.ua/info/images/mat/Luchkanyn.pdf>.
8. Навольська Г.І. Латинська мова: Навч. посібник для студентів зі спеціальності 033 “Філософія”. –Тернопіль, 2020. 161 с. Режим доступу: <http://surl.li/pcxfu>

9. Оленич Р. М. Латинська мова. 2-е вид., виправлене. Львів : Вид-во “Світ”, 2001. 350 с. Режим доступу: <https://docplayer.net/71394117-Latinska-mova-p-m-olenich.html>.
10. Оліщук Р. Л., Олійник Л. Р. Латинська мова. Синтаксис. Львів : Вид-во ЛНУ ім. Івага Франка, 2018. 202с.
11. Петришин М. Й., Загайська Г. М. Legamus et exerceamus : навч. посібник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 142 с. Режим доступу: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/14618>.
12. Петришин М. Й., Загайська Г. М. Repetitorium Latinum. Pars prima: збірник вправ для контрольних і самостійних робіт з латинської мови. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 172 с. Режим доступу: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/14617/1/Repetitorium%20Latinum.pdf>
13. Петришин М. Й., Загайська Г. М. Repetitorium Latinum. Pars secunda: збірник тестів. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 148 с. Режим доступу: <http://surl.li/pdpsh>
14. Скорина Л.П., Скорина О.А. Латинсько-український, українсько-латинський словник [Текст] Київ: Обереги, 2004. 447 с. Режим доступу: <https://archive.org/details/sl0vn20>
15. Яковенко Н.М., Трипуз В.М. Латинська мова : підручник. К. : Вища школа, 1993. 360 с.

Викладач _____ Петришин М.Й.